

Без Бога нацыя — натоўп

У Цэнтральнай навуковай бібліятэцы імя Якуба Коласа Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі адбылася прэзентацыя факсімільнага выдання (у дзвюх кнігах) “Житие блаженной Евфросинии, игумении монастыря Вседержителя Святого Спаса во граде Полоцке”, што выйшла ў Выдавецтве Беларускага Экзархата да 1150-годдзя Полацка.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ,
фота Кастуся Дробава

Гісторыя стварэння выдання дагэтуль з’яўляецца адной з таямніц для даследчыкаў. Як вядома, знакамітая полацкая асветніца памерла ў Іерусаліме ў 1173 годзе. Але ўжо менш як праз чвэрць стагоддзя з’явілася “Житие”, верагодна, напісанае кімсьці з набліжаных да Еўфрасінні асоб (магчыма, яе стрыечнай сястрой Звеніславай). Да нашага часу яно дайшло ў шасці рэдакцыях і больш як 150 спісах XVI — XVIII стагоддзяў.

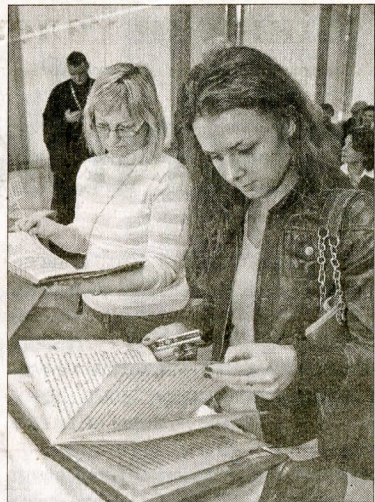
З дзвюх кніг “Жития” першая ўяўляе сабой факсімільнае выданне Пагодзінскага спіса, што знаходзіцца ў Расійскай нацыянальнай бібліятэцы

(Санкт-Пецярбург). Другая — ужо ўключыла царкоўнаславянскі тэкст “Жития Евфросинии Полоцкой” з навуковым каментарыем, а таксама пераклады на беларускую, рускую і англійскую мовы. Узнаўленне царкоўнаславянскага тэксту па алічаванай копіі і яго пераклад на беларускую і рускую мовы ажыццявіла Эльвіра Ярмоленка, навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі беларускай мовы Інстытута мовы і літаратуры імя Якуба Коласа і Янкі Купалы НАН Беларусі. Факсімільнаму выданню “Жития” паспрыялі мецэнаты з міжнароднага фонду “Семья — Единение — Отечество”.

Як паведаміў на прэзентацыі Уладзімір Грозаў, выканаўчы дырэктар

Выдавецтва Беларускага Экзархата і старшыня праўлення Фонду, рэстаўрацыя старонак “Жития” каштавала 20 тысяч еўра. Але калі ў Санкт-Пецярбургу даведзіліся пра гэты выдання, зрабілі ўсю працу бясплатна. Падчас свайго выступлення У. Грозаў працягваў верш іераманаха Рамана: “Без Бога нация — толпа, // Объединённая пороком, // Или слепа, или глупа, // Иль, что ещё страшней, — жестока”. Менавіта таму дырэктар падкрэсліў: “Житие” выдадзена не для дзеячаў навукі ці царквы, а для сучаснай моладзі. Менавіта ім вырашаць для сябе: заставацца часткай бязбожнага натоўпу ці быць індывідуальнасцямі.

У рамках мерапрыемства ў бібліятэцы была арганізавана выстаўка “Славен град Полоцк”, на якой прадстаўлена 115 выданняў, прысвечаных гісторыі і культуры Полацка. Сярод іх — гістарычныя хронікі XVI — XVII стст. на польскай і лацінскай мовах: Мацея Стрыйкоўскага “Хроніка польская, літоўская, жомойская і ўсёй Русі”, Аляксандра

Гартаючы старонкі “Жития...”

Гваньні “Хроніка еўрапейскай Сарматыі”. Таксама дэманструюцца выданні XVIII — XIX стст., надрукаваныя ў друкарні Полацкага езуцкага калегіума на польскай і лацінскай мовах. Сярод іх — “Полацкі месяцнік” (“Miesiecznik Polocki”) — першы часопіс на тэрыторыі Беларусі (1818). Асобная частка выстаўкі, якая будзе працаваць да канца чэрвеня ў аддзеле рэдкіх кніг і рукапісаў бібліятэкі, прысвечана выданням пра знакамітых жыхароў Полацка — Сімяона Полацкага, Еўфрасінню Полацкую і іншых.